

[Helge von Rosen.]

overtage, hvis man garanterede for f. eks. D-markveksler. Det mener jeg ikke behøver at være tilfældet. Det, jeg har tænkt på, var en garanti over for den belånende udenlandske bank, som selvfølgelig vil have garantien i D-mark; men der kan da udmærket godt være regres over for den danske eksportør for et eventuelt tab på valuta-transaktionen.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Jeg takker hr. Jørgen Peder Hansen for det initiativ, han nys tog her fra talerstolen. Jeg skal indrømme, at der ikke er tvivl om, at denne sag efterhånden er begyndt at blive lidt hastende, for tiden går jo, og eksporten går med. Men det er som sagt et spørgsmål, jeg skal overlade til folketinget.

Til hr. Helge von Rosen vil jeg gerne sige, at hvis der nu ikke skulle blive udvalgsarbejde, tror jeg, vi skal drøfte det sidste spørgsmål ovre i handelsministeriet, så vi sikrer os, at vi i alt fald forstår hinanden. Det er lidt vanskeligt at drøfte disse meget udviklede materier her, men jeg skal gerne stille både mig selv og den fornødne sagskundskab i ministeriet til rådighed, så vi opnår den fulde forståelse af det.

Så er der spørgsmålet om Lloyd's. Lloyd's er enestående derved, at de netop følger det princip, at de tager enhver risiko, men de tager også enhver præmie. Der er eksempler, hvor en mand har villet livsforsikre sig og fået at vide, at præmien var 95 pct. om året, hvilket altså vil sige, at man ventede, han ville falde om inden så forfærdelig længe. Det er næppe et system, man inden for den organiserede kreditgaranti vil kunne gå ind for. Eksportkreditrådet skal ledes på forretningsmæssig måde, og man kunne på den anden måde meget let komme ind på at gå fra en forretningsmæssig vurdering af fordele og risici over til, skal vi sige gambling, måske lidt lotterispil: vinder han, eller vinder jeg? Dette så jeg nødig knæsat.

(Kort bemærkning).

Jørgen Peder Hansen: Den korte bemærkning skal gå ud på, at ifald der optages forhandlinger imellem hr. Helge von Rosen og handelsministeren i handelsministeriet om dette specielle problem, kunne jeg

tænke mig, at jeg fik resultatet af disse forhandlinger tilstillet i skriftlig form.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Jeg beklager, at jeg ikke tilføjede, at jeg anså dette for at være en selvfølge.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning angående folketingets ombudsmands beretning for året 1967.

(Udvalgets betænkning med tilhørende forslag til folketingsbeslutning (nr. XX) findes i tillæg B. sp. 451).

Sagen sattes til forhandling.

Poul Dam: Som det fremgår af betænkningen fra ombudsmandsudvalget, har jeg ikke uden videre ment at kunne tilslutte mig flertallets standpunkt, som jo er det traditionelle: man indstiller, at folketinget skal tage ombudsmandens beretning til efterretning. Ombudsmandsinstitutionen har nu virket i mange år og virket til almindelig tilfredshed. Det betyder imidlertid ikke, at der er grund til at lade alt gå af sig selv, at der er grund for folketinget til at undlade at beskæftige sig kritisk og velvilligt med det, som ombudsmanden udretter. Det er ikke et spørgsmål om kritik af den nuværende ombudsmand; det er først og fremmest et spørgsmål om at drage grænserne for ombudsmandens virke så nøjagtigt, som det overhovedet er muligt. Den eksisterende lov og instruksen har ganske naturligt ikke kunnet tage alle de mange forskellige problemer i betragtning, som måtte opstå hen ad vejen.

Jeg har i den beretning, som er afgivet for året 1967, hæftet mig ved to sager, hvor jeg mente at der var anledning til at drøfte, om ombudsmandens udtalelse var helt i

[Poul Dam.]

overensstemmelse med det, man fra folketingets side havde ønsket med hensyn til ombudsmandsinstitutionen. Det er ganske naturligt forholdsvis indviklede sager, som det jo her må være, og jeg skal derfor kun omtale dem i hovedtræk.

Om beretningen i øvrigt bør det siges, at det er en meget interessant læsning, og den viser til fulde, at ombudsmandsinstitutionen er et værdifuldt led i vor samfundsorden.

Den ene af de to sager er en af den slags, hvor ombudsmanden har måttet konstatere, at der er et misforhold mellem en lovs ord og den tilsvarende praksis. Det drejer sig om tinglysningsloven, hvor der i § 16, stk. 4, sættes en frist på 10 dage for dokumenters tinglysning. Denne frist er ikke blevet overholdt i alle retskredse, og der synes efter udtalelserne navnlig at være fem retskredse, hvor det er meget vanskeligt at overholde fristen. En sådan sag, hvor der er en konflikt mellem praksis og lovens ord, har ombudsmanden ofte beskæftiget sig med; han har normalt sagt, at enten burde praksis eller loven ændres, og det er en fuldstændig rimelig, rigtig og væsentlig konstatering. I dette tilfælde har ombudsmanden imidlertid valgt kun at anbefale lovens ændring, og det er et spørgsmål, om dette i strengeste forstand er i overensstemmelse med instruksen for folketingets ombudsmand. Det har jeg gerne ønsket at man kunne drøfte i ombudsmandsudvalget, men da drøftelsen ikke rigtig viste sig at føre til et resultat, hvor argumenter og modargumenter kunne stå sammen, har jeg trukket de betragtninger, som jeg havde tænkt at gøre i betænkningen, tilbage.

Mit synspunkt er altså, at det er nødvendigt, når folketinget behandler denne beretning, at man prøver at præcisere ombudsmandens virkefelt til støtte for ombudsmandsinstitutionen. Ombudsmandsinstitutionen har med rette fået en meget betydelig autoritet, og det vil sige, at henstillinger fra ombudsmanden meget ofte virker med endog usædvanlig styrke. Det er derfor vigtigt både for den nuværende ombudsmand og for hans efterfølgeres autoritet, at der ikke er nogen tvivl om, at autoriteten benyttes fuldstændig rigtigt og fuldstændig i overensstemmelse med folketinget.

Den anden sag skal jeg blot lige nævne.

Det er en sag om et honorarspørgsmål, hvor pointen er, at ombudsmanden har anmodet en minister om at genoptage en honorarsag, efter at den rent faktisk havde været afvist af finansudvalget. Det er her et spørgsmål, om der ikke er sket en overskridelse med hensyn til ombudsmandens forhold til folketingets bevillingspraksis og bevillingsprocedure. Det er en grænsesag, som de begge er det, men jeg har ønsket at fremhæve dem, fordi det for mig er vigtigt, at man diskuterer disse ting.

Når der står i loven og folketingets forretningsorden, at folketinget skal tage stilling til ombudsmandens beretning, så må det have et formål. Det må ikke alene have det formål, at vi kan sige: vi er glade for, at vi har en ombudsmand, og nu har vi modtaget hans beretning, og vi kvitterer hermed for den. Det må også have det formål, at vi gennem aktiv interesse viser, at ombudsmanden virkelig er folketingets ombudsmand, at ombudsmanden handler på folketingets vegne og med folketinget bag sig. Derfor bør folketinget og ombudsmandsudvalget efter min mening gøre et mere aktivt arbejde og være villig til ikke at kritisere ombudsmanden i ordets dårlige betydning, men til at yde bidrag til styrkelse af institutionen og til præcisering af, hvad dens opgaver er.

Hans Hækkerup: Må jeg på mit partis vegne give udtryk for, at jeg nok mener, hr. Poul Dam har peget på noget meget væsentligt, men jeg mener ikke, at hans fortolkning er rigtig, og vi kan derfor, som vi plejer, tage ombudsmandens beretning til efterretning.

Jeg vil dog gerne tilføje, at jeg apprecierer, at hr. Poul Dam gav udtryk for, at det var af hensyn til ombudsmanden, han var så interesseret i at fremdrage disse to sager. Jeg synes, det var et forkert grundlag at gøre det på. Jeg erkender, at mit parti er lidt påvirket af, at man nok kan opfatte henstillingen vedrørende dette honorarspørgsmål som en kritik imod en tidligere højtæret kollega, men det har vi altså ikke opfattet det som.

Lembourn: Jeg kan på det konservative folkepartis vegne godkende ombudsmandens beretning. Men i anledning af hr. Poul

[Lembourn.]

Dams udtalelser vil jeg gerne sige, at når vi kan godkende den ubetinget, er det, fordi vi mener, at ombudsmandslovens § 11 og instruksen til folketingets ombudsmand, § 10, dækker netop det forhold, som hr. Poul Dam har trukket frem. Efter min opfattelse må dette, at der står i loven, at man kan henstille til ombudsmanden at ændre loven, og at der i instruksen står, at ombudsmanden skal gøre folketingets ombudsmandsudvalg og vedkommende minister bekendt med tilfælde, hvor der efter hans skøn foreligger mangler ved gældende love, kunne opfattes sådan, at man uden at nævne en ændring i administrativ praksis alene må kunne påpege, at der eventuelt er en mangel ved en lov — sådan som det er tilfældet med den henstilling, der er kommet angående tinglysningslovens frister. Jeg har altså den opfattelse, at både lov og instruks dækker ombudsmandens hen-
vendelse.

Jeg vil imidlertid gerne give hr. Poul Dam den cadeau, at man måske nok kunne ytre lidt betænkelighed ved at ændre loven i dette specielle tilfælde, hvor det trods alt kun drejer sig om fem retskredse, og hvor det ikke er helt udelukket, at man kunne klare mangelen ved at ansætte mere personale. Under alle omstændigheder må det være rigtigt at sige, at hvis ministeren bestemmer sig til at ændre fristen, skal det i hvert fald være en frist, som kan overholdes. Nu er det imidlertid justitsministeren, der har afgørelsen; det er alene i ministeriet, man skal træffe afgørelsen — det må man altså henlægge til ministeren. Jeg mener ikke, at man kan sige, at der i det af hr. Poul Dam fremdragne er gjort et principielt brud på ombudsmandens beføjelser, og derfor kan jeg på min gruppes vegne godkende beretningen.

Per Federspiel: Også jeg kan på mit partis vegne godkende ombudsmandens beretning.

Jeg vil også gerne gøre en bemærkning om de spørgsmål, hr. Poul Dam rejste, uden at gå i enkeltheder. Jeg kan ikke se, at der er noget forkert i, at ombudsmanden i en sag, hvor det drejer sig om bedømmelse af administrationens handlinger, som jo skal være i overensstemmelse med loven, gør

opmærksom på, at der efter hans opfattelse er visse defekter i loven. Deri ligger ikke nogen underkendelse af lovgivningsmagten. Deri ligger en simpel konstatering af en kendsgerning. Hvorvidt det er rigtigt eller ej, skal jeg overhovedet ikke komme ind på.

Dernæst lod hr. Poul Dam falde en bemærkning om, at ombudsmanden måtte være sikker på, at han havde folketinget bag sig. Dér tror jeg hr. Poul Dam gør sig skyldig i en absolut fejltagelse. Ombudsmanden må handle i overensstemmelse med loven og sin instruks, men han kan ikke handle efter, om han har folketinget eller en del af folketinget bag sig; så ville han svække den uafhængighed og upartiskhed, som netop skal være kernen i ombudsmandens virksomhed.

Nordqvist: Jeg vil allerførst sige til hr. Poul Dam, som før anførte, at der måske kunne være lidt kedeligt i den traditionelle måde, man her i tinget modtog ombudsmandens beretning på, at det måske også kan være et udtryk for, at den nuværende ombudsmand bestrider sit embede så fremragende, at der ikke er grund til at gøre i hvert fald kritiske bemærkninger til hans embedsførelse.

Hr. Poul Dam har selv anført de to sager, der har givet ham anledning til sine bemærkninger. Jeg forstår ham egentlig således, at han er af den opfattelse, at ombudsmanden ikke kan give henstillinger med hensyn til materielle ændringer af lovgivningen, det skulle altså indskrænkes til formelle ændringer. Heri kan jeg slet ikke være enig. Bortset fra, at ombudsmanden i tidligere tilfælde har henstillet til vedkommende minister at ændre loven på et materielt punkt, vil jeg anføre, at i instruks og også i loven står der ganske klart, at ombudsmanden skal gøre ombudsmandsudvalget og vedkommende minister bekendt med tilfælde, hvor der efter hans skøn foreligger mangler ved gældende lov. Der er ikke nogen begrænsning i udtrykket „mangler“; det kan også være materielle mangler. Jeg har prøvet at se helt tilbage til ombudsmandsinstitutionens indførelse, og jeg kan ikke se, at man nogen sinde har drøftet en nærmere vurdering, en nærmere afgrænsning, af dette udtryk, og jeg

[Nordqvist.]

kan i hvert fald slet ikke se, at der er nogen som helst grund til at fortolke dette udtryk indskrænkende. Det har været således, siden institutionen blev indført, og jeg tror, det vil blive svært for enten ombudsmandsudvalget eller andre at prøve at udfærdige et cirkulære til instruksen om den kompetence, ombudsmanden skal have.

Det andet tilfælde, hr. Poul Dam har rørt ved, er dette med henstillingen til undervisningsministeren, og herom siger hr. Poul Dam, at det er et indgreb i folketingets bevillingsprocedure. Det kan jeg heller ikke være enig med ham i. Det hedder i instruksen, at ombudsmanden skal gøre vedkommende minister bekendt med fejl og forsømmelser begået af nogen, der henhører under hans virksomhed. I dette tilfælde henstiller ombudsmanden til ministeren, at han genoptager spørgsmålet om vederlag til kontorchef Vagn Jensen.

Jeg kan ikke se, at ombudsmanden på nogen vis har overtrådt den myndighed, han har i henhold til loven, og det radikale venstre kan derfor for sit vedkommende ikke tiltræde de bemærkninger, hr. Poul Dam har fremført. Vi kan tværtimod anbefale at stemme for beretningen.

Justitsministeren (Thestrup): Da det spørgsmål, hr. Poul Dam har rejst, har en ikke ringe tilknytning til justitsministeriet og en afgørelse derfra, og da det i øvrigt forekommer mig at være et betydningsfuldt spørgsmål, vil jeg gerne have lejlighed til at knytte nogle bemærkninger til det.

Ombudsmandslovens § 2, stk. 1, 2. punktum, lyder således:

„Uden for området for ombudsmandens virksomhed falder den del af forvaltningen, der varetages af dommere, justitssekretærer, chefen for skiftekontoret under Københavns byret, protokolsekretærer i højesteret og fuldmægtige ved domstolene.“

Det er fast antaget, at denne bestemmelse indebærer, at dommernes virksomhed i forbindelse med de forretninger, der uden for den almindelige retspleje er henlagt til domstolene ved retsplejelovens § 14, herunder også tinglysning, falder uden for ombudsmandens kompetenceområde. Jeg

henviser her til Hurwitz og Gomard: „Tvistemål“, side 64:

„Ombudsmanden måtte således afvise en eventuel klage over, at man ved et bestemt dommerembede ikke overholdt fristen i tinglysningslovens § 16, for så vidt klagen blev indgivet direkte til ombudsmanden som en klage over den pågældende dommer.“

I det foreliggende tilfælde har klageren imidlertid i første omgang henvendt sig til justitsministeriet og anket over manglende overholdelse af tinglysningslovens § 16, stk. 4. Denne bestemmelse lyder sådan:

„Prøvelsen af dokumentet og dets endelige eller foreløbige indførelse eller afvisning skal ske snarest muligt og senest inden 10 dage efter dets anmeldelse til dagbogen.“

Justitsministeriets kompetence i denne relation er bl. a. berørt i Knud Illums „Tinglysning“, side 131:

„Tinglysningen må i hovedsagen betragtes som en egentlig dommervirksomhed, hvorfor klager over dommerens afgørelser i tinglysningsager ikke kan ske til højere øvrighed, men må ske ved kære til landsret (tinglysningslovens § 36). Samtidig har dog også justitsministeriet en vis myndighed på tinglysningsområdet. Ikke blot er der tillagt ministeriet en betydningsfuld adgang til at fastsætte almindelige forskrifter til gennemførelse af tinglysningsloven ... men den rent ekspeditions-mæssige side af tinglysningsvæsenet må også anses som en administrativ virksomhed, der — ligesom dommerkontorenes ekspeditionsvirksomhed i andre henseender — sorterer under justitsministeriet. Selv uden hjemmel i tinglysningsloven kan ministeriet derfor også udfærdige almindelige bestemmelser angående den kontormæssige ekspedition på tinglysningskontorerne og føre et almindeligt tilsyn med ekspeditionens forsvarlighed. Klage over ikke-overholdelse af den i tinglysningslovens § 16 foreskrevne frist for tinglysningsekspeditionen må derfor også kunne rettes til ministeriet.“

En ganske lignende udtalelse findes i Fr. Vinding Kruses bog „Ejendomsretten“, 2. del, side 1128.

[Justitsministeren.]

Justitsministeriets tilsynsvirksomhed på dette område er naturligvis undergivet ombudsmandens kontrol på ganske samme måde som andre dele af ministeriets virksomhed.

I den foreliggende sag meddelte justitsministeriet bl. a. klageren, at den omhandlede 10 dages frist i tinglysningslovens § 16 efter ministeriets opfattelse måtte betragtes som en intern forskrift. Denne opfattelse kunne klageren ikke tiltræde, og han indbragte derfor sagen for ombudsmanden. I sin besvarelse af denne klage udtaler ombudsmanden sig alene om to spørgsmål, nemlig dels spørgsmålet om holdbarheden af justitsministeriets fortolkning af tinglysningsloven § 16, stk. 4, dels spørgsmålet om, hvorvidt justitsministeriet burde søge den nævnte lovbestemmelse ændret. Begge disse spørgsmål vedrører justitsministeriets udøvelse af sin tilsynsvirksomhed på tinglysningsområdet, og begge disse spørgsmål falder derfor klart inden for ombudsmandens kompetence.

Med hensyn til det sidste spørgsmål bestemmer ombudsmandslovens § 11 i øvrigt, at ombudsmanden, hvis han bliver opmærksom på mangler ved gældende love eller administrative bestemmelser, skal give folketinget og vedkommende minister meddelelse herom. Denne bestemmelse har ombudsmanden fulgt ved en skrivelse til justitsministeriet af 10. januar 1968, men jeg vil gerne tilføje, at hvad reglen i tinglysningslovens § 16 om 10 dages fristen for tinglysning af dokumenter angår, forekommer den mig at være en meget vigtig regel, hvis princip jeg meget nødig ville være med til at ændre. Jeg hører til dem, der har været fuldmægtig før tinglysningslovens og denne regels indførelse, og jeg tør sige, at vi fra den tid er kendt med mange, jeg kan godt sige grove misbrug, fordi man ikke havde en regel af lignende art som denne.

Jeg er ganske enig med det ærede medlem hr. Poul Dam i, at selve princippet i det er meget vigtigt; men derimod vil jeg gerne overveje, om det ikke ville være rigtigt, at § 16 stærkere end nu gav udtryk for, at den kun var en intern forskrift. Jeg tror, jeg tør sige, at vi nok skal sørge for, at den alligevel bliver overholdt.

Poul Dam: Jeg skal ikke forlænge debatten meget. Jeg vil gerne takke for de bemærkninger, der er fremsat i anledning af det, jeg sagde, og dertil føje, at når hr. Per Federspiel sagde, at det var uheldigt at tale om, at ombudsmanden skulle have folketinget bag sig, er jeg ganske enig med ham, hvis det skulle forstås, som han omtalte det. Jeg mener, at det vigtige er, at folketinget står bag den forståelse af instruksen for ombudsmanden, som ombudsmanden selv lægger i den. Der bør være overensstemmelse her. Men det er klart, at ombudsmandsinstitutionen ville være værdiløs, hvis ombudsmanden altid skulle bestræbe sig på at træffe afgørelser, som var i overensstemmelse med et mere eller mindre tilfældigt flertal i folketinget.

I øvrigt synes jeg, at nogle af de bemærkninger, som er blevet fremført, viser, at der er behov for en afklaring nogle steder. Det, der er det springende punkt i diskussionen om nogle af tingene, er, hvad der skal forstås ved ordet „mangler“ i ombudsmandsloven. Jeg har forstået det sådan, ud fra hvad jeg ved om den oprindelige lovs tilblivelse, at man ved mangler tænkte på formelle fejl, på manglende overensstemmelse mellem forskellige paragraffer i loven og den slags ting, mens man derimod ikke tænkte på, at en eller anden paragraf var udformet på en måde, som man fra en eller anden side måtte anse for uheldig. Det er i spørgsmål om det egentlige, materielle indhold af bestemmelserne, jeg er betænkelig ved, at der skulle opstå en tradition for, at ombudsmandsmandet så at sige kunne få en slags afledet lovgivningsinitiativ. Lovgivningsinitiativet henhører under regeringen og folketinget, og ombudsmanden bør ikke have mulighed for i form af henstillinger at øve pres på regeringen i en bestemt retning. Her er noget, jeg tror vi skal drøfte, og selv om jeg naturligvis er enig med hr. Nordqvist i, at det er svært at lave et cirkulære til ombudsmandens instruks, vil jeg mene, at disse års beskæftigelse med de årlige beretninger kunne give os et erfaringsmateriale, der kunne præcisere problemerne på en række områder, som man ikke ved den oprindelige lovgivning kunne forudse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag til folketingsbeslutning, sålydende:

„Folketinget tager folketingets ombudsmands beretning for året 1967 til efterretning“,

vedtoges uden afstemning.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om bortfald af hartkorn og matrikelskyld.

(Lovforslaget (nr. 133) findes i tillæg A. sp. 2775, fremsættelsen i tidenden sp. 2502).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Chr. Thomsen: Forslaget til lov om bortfald af hartkorn og matrikelskyld adskiller sig nok væsentligt fra andre lovforslag ved, at det indebærer en betydelig lettelse for administrationen og sparer en del arbejde fremover. Det, der er sket, er simpelt hen, at tiden er løbet fra denne gamle vurderingsform af jorden. Hartkornsvurderingen er egentlig ganske langsomt blevet ophævet. Den giver ikke i dag noget egentligt billede af jordens værdi, fordi denne på grund af grundforbedringer og mange andre ting er blevet helt ændret.

Jeg finder det rigtigt og naturligt, som der står i lovforslaget, at man, når man ophæver den gamle vurderingsform, så må tilføre tingbøgerne ejendommens arealstørrelse.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget, og vi har ingen ønske om udvalgsbehandling.

Burgdorf: Med dette lovforslags vedtagelse forsvinder et 300 år gammelt begreb. Hartkornsansættelsen har allerede i nogen tid været afskaffet i en række kommuner med bymæssige bebyggelser, og som skattegrundlag for landbrugsejendomme har den efterhånden også vist sig uanvendelig og faktisk kun været brugt som sammenligningsgrundlag. Ved hartkornets bortfald lettes administrationen og registreringen væsentligt, men det må naturligvis være en

forudsætning, at ejendommens arealer indføres i tingbøgerne i stedet for hartkornet.

Da tingbøgerne i Sønderjylland allerede i lang tid har indeholdt ejendommens arealangivelse, må det være helt naturligt, at matrikelskyld eller „Reinertrag“ ved samme lejlighed bortfalder. Jeg ser med glæde, at lovgivningen på dette område såvel som på alle andre bliver ensartet for hele landet.

Det konservative folkeparti kan anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Kofoed: Jeg har ingen yderligere bemærkninger at knytte til dette lovforslag, der først og fremmest er af teknisk karakter, og jeg kan anbefale, at det går videre til anden behandling. Jeg er sikker på, at det vil lette administrationen.

Samuelson: Da mit partis ordfører er forhindret i at være til stede, skal jeg på det radikale venstres vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse. Vi ønsker heller ingen udvalgsbehandling.

Ove Munch: Vi i socialistisk folkeparti er lige så glade som andre for administrative simplifikationer, som kan skabe mindre bureaukrati, og det kan man åbenbart med det foreliggende forslag, som vi derfor tilslutter os med glæde.

I bemærkningerne står der, at man anslår besparelsen til 1/2 mill. kr. årlig. Størrelsesordenen af denne besparelse underer mig, og jeg vil gerne spørge, om der kan siges noget om, hvorvidt man forventer et mindre antal ansatte på de betræffende kontorer fremtidig, eller om det blot er sådan, at man forventer et mindre arbejdspress, så der ikke skal ansættes nye mennesker.

Landbrugsministeren (Peter Larsen): Jeg vil gerne takke for den enstemmige tilslutning til lovforslaget, og jeg vil også takke for, at man vil lade det gå videre til anden behandling uden udvalgsbehandling. Vi lægger megen vægt på, at dette lovforslag kan træde i kraft 1. april, idet de aftaler, vi har med Datacentralen, bl. a. er afhængige af, om vi hurtigt kan få dette rationaliseringsarbejde ført ud i livet.

Må jeg til hr. Ove Munch, der stiller spørgsmål om besparelserne, sige, at det ikke er muligt på forhånd at få et overblik